

Dijital Çağda Öğretmenlik: Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenlerin Eğitimdeki Rolü

Cuma Çetinkaya¹, Hamit Işık², Fikret Atlı³, Bayram Akıcı⁴

DOI 10.5281/zenodo.15002298

Özet

Bu çalışma, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmış ve veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmaya farklı branşlardan 15 öğretmen katılmış ve veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrenci motivasyonunu artırdığını, öğrenmeyi eğlenceli hâle getirdiğini ve alternatif öğrenme kaynakları sunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, bazı öğretmenler bu durumun öğrencilerde yüzeysel öğrenmeye neden olabileceğini ve akademik güvenilirlik açısından risk taşıdığını ifade etmiştir. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğretmenler arası rekabeti artırarak, geleneksel öğretmenlik anlayışında değişim yarattığı da belirlenmiştir. Ayrıca, araştırma sonuçları, dijital çağda öğretmenlik mesleğinin dönüşmekte olduğunu ve öğretmen yetiştirme programlarında dijital içerik üretimi ve sosyal medya pedagojisi konusunda yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim politikalarının, dijitalleşme sürecini destekleyici ve akademik standartları koruyucu bir çerçevede geliştirilmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin sosyal medyada eğitim içerikleri üretirken akademik niteliği ön planda tutmaları ve eğitimi popüler kültüre indirgememeleri gerektiği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital çağ, Sosyal medya, sosyal medya fenomeni öğretmenler, dijital eğitim, öğretmenlik mesleği

Teaching in the Digital Age: The Role of Social Media Phenomenon Teachers in Education

Abstract

This study aims to examine the role of teachers who engage with social media phenomena in education. A case study design, which is a qualitative research method, was employed, and data were collected through semi-structured interviews. Fifteen teachers from various disciplines participated in the study, and the data were analyzed using content analysis. The findings indicate that the social media phenomenon increases student motivation, makes learning enjoyable, and provides alternative learning resources. However, some teachers expressed concerns that this could lead to superficial learning in students and pose risks regarding academic integrity. Additionally, it was found that teachers engaging with social media phenomena altered the traditional understanding of teaching by fostering competition among educators. The results also reveal that the teaching profession is evolving in the digital age, necessitating new regulations for digital content production and social media pedagogy in teacher training programs. It is recommended that education policies be developed within a framework that supports the digitalization process while maintaining academic standards. In this regard, it is emphasized that teachers should prioritize academic quality in producing educational content on social media and avoid reducing education to popular culture.

Keywords: Digital age, social media, social media phenomenon teachers, digital education, teaching profession

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, cumacetinkaya72@hotmail.com, ORCID: 0009-0003-6455-9284

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, dikaphocam@gmail.com, ORCID: 0009-0006-2945-979X

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, fikretatlig@gmail.com, ORCID: 0009-0009-8400-1484

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, akicibayram@gmail.com, ORCID: 0009-0008-2679-5928

Giriş

Teknolojinin gelişimi, bireylerin yaşam tarzını, iletişim yöntemlerini ve bilgiye erişimini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Dijitalleşme, insanların sosyal etkileşim ihtiyacını artırarak sanal platformların yaygınlaşmasına ve yeni fikirlerin hızla yayılmasına olanak sağlamıştır. Geleneksel medyanın dönüşümüyle ortaya çıkan sosyal medya platformları, bilginin paylaşılmasını, değiştirilmesini ve daha geniş kitlelere ulaşmasını kolaylaştırmıştır (Toker Gökçe & Kaya, 2023).

Günümüzde internet tabanlı uygulamalar, bireylerin yalnızca yazılı mesajlarla değil, aynı zamanda görsel ve işitsel içeriklerle etkili iletişim kurmasını sağlamaktadır. Bilgi teknolojilerinin gelişimi, yalnızca ekonomik ve kültürel hayatı değil, aynı zamanda eğitim süreçlerini de dönüştürmüştür. Dijital araçlar, öğretme ve öğrenme yöntemlerini zenginleştirerek eğitim materyallerinin tasarımını ve sunumunu değiştirmiştir (Tam, 2020). Bu süreç, bireylerin bilgiye daha hızlı ve kolay erişmesine katkı sağlarken, eğitimde yeni iletişim ve öğrenme modellerinin benimsenmesini de zorunlu hale getirmiştir (Toker Gökçe & Kaya, 2023).

Teknolojideki gelişmelere duyarlı olan bu alanlardaki herhangi bir yenilik veya değişim süreci, kişileri derinden etkilemektedir. Sonuç olarak, sosyal medya platformları ve bunlarla ilişkili kavramlar insan varlığına hızla sızmakta ve insanları eşdeğer bir hızda uyum sağlamaya zorlamaktadır (Karabatak vd., 2024). Teknolojinin evrimi, bireylerin yaşamlarını, iletişim yöntemlerini, bilgiye erişimlerini ve kişisel gelişim süreçlerini dönüştürmüştür. Gelişen teknoloji sayesinde bireyler sosyal etkileşime daha fazla ihtiyaç duymaya başlamış, bu da sanal dünyaların çoğalmasına ve yeni fikirlerin hayatımıza girmesine yol açmıştır (Kaya, 2024) İnternet ve teknoloji çağdaş yaşamın vazgeçilmezleri haline gelmiştir. İnternetin popülaritesi, bilgiye erişimde ve günlük faaliyetlerde sunduğu kolaylık nedeniyle her geçen gün artmaktadır. Araştırmalar, internetin geliştikçe bireylerin yaşamlarındaki birçok gereksinimi karşıladığını göstermektedir (Çelik, 2017).

Dijital çağ, eğitim sistemlerinde köklü değişiklikler meydana getirmiş ve öğretmenlerin rollerini yeniden şekillendirmiştir. Geleneksel öğretim yöntemleri yerini dijital araçlarla desteklenen esnek ve yenilikçi yaklaşımlara bırakmaktadır (İbda, Syamsi, & Rukiyati, 2023). Günümüzde öğretmenler, dijital okuryazarlık becerilerini geliştirerek öğrenme süreçlerini daha etkili hale getirmek için teknolojiyle iç içe çalışmaktadırlar. Özellikle sosyal medya platformları, eğitsel içeriklerin paylaşımı, öğrenci-öğretmen etkileşimi ve öğrenme materyallerinin geniş kitlelere ulaşması açısından önemli bir araç hâline gelmiştir (Mirza, Pathan, Khatoon, & Hassan, 2021).

Eğitimde dijitalleşme süreci, öğretmenlerin ders işleyiş tarzını değiştirdiği gibi, öğrencilerin bilgiye erişim ve öğrenme alışkanlıklarını da köklü bir şekilde dönüştürmektedir. Kalasi (2014) sosyal ağların eğitim ve öğrenme süreçlerinde etkin kullanımının, öğrencilerin motivasyonunu artırdığını ve öğrenme sürecini daha etkileşimli bir hâle getirdiğini belirtmektedir. Geleneksel öğretmenlik anlayışında öğretmenler genellikle bilgi aktarıcı rolü üstlenirken, dijital çağda öğretmenler öğrenme rehberi, içerik üreticisi ve dijital araçları etkin kullanan bir eğitim lideri konumuna evrilmektedir.

Dijital çağın getirdiği dönüşümler, eğitim alanında köklü değişimlere yol açarken, öğretmenlerin sosyal medya kullanımı da giderek daha belirgin bir hale gelmiştir. Geleneksel öğretmenlik anlayışı, bilgi aktarımına dayalı sınıf içi yöntemleri esas alırken, günümüzde öğretmenler dijital platformlar üzerinden geniş kitlelere ulaşarak eğitimde yeni bir boyut kazandırmaktadır. Sosyal medya fenomeni öğretmenler, içerik üretimi yoluyla öğrencilerle ve diğer eğitim paydaşlarıyla etkileşimde bulunarak öğretme ve öğrenme süreçlerini

şekillendirmektedir. Bu bağlamda, sosyal medya kullanımının eğitime katkıları, riskleri ve öğretmenlik mesleği üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde ele alınmalıdır.

Sosyal medya platformları, bilgi paylaşımı ve iletişim açısından güçlü araçlar olarak eğitim sürecine entegre edilmektedir. Öğretmenler, YouTube, Instagram, TikTok, Twitter ve Facebook gibi platformları kullanarak eğitici içerikler sunmakta ve öğrenci katılımını artırmaktadır. Bu platformlar sayesinde öğrenciler, geleneksel ders anlatımının ötesinde farklı kaynaklardan öğrenme fırsatı bulmaktadır. Örneğin, kısa videolar, canlı yayın dersleri ve interaktif paylaşımlar, öğrencilerin derslere olan ilgisini artırarak öğrenmeyi eğlenceli hale getirmektedir. Öğretmenlerin sosyal medyada aktif olması, ders anlatım süreçlerini dönüştürerek öğretmenlerin yalnızca sınıf içi bilgi aktarıcı olmaktan çıkıp rehber ve içerik üreticisi rolünü üstlenmelerine yol açmaktadır. Özellikle video tabanlı içerikler, öğretmenlerin karmaşık konuları daha anlaşılır hale getirmesine yardımcı olmaktadır. Bunun yanında, sosyal medya sayesinde öğretmenler mesleki gelişimlerini destekleyerek diğer öğretmenlerle fikir alışverişinde bulunmakta ve yeni öğretim yöntemleri keşfetmektedirler.

Sosyal medya fenomeni öğretmenler, eğitim alanında önemli bir aktör haline gelmiş ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde etkili olmuştur. Bu öğretmenler, geleneksel eğitim materyallerini dijital içeriklerle zenginleştirerek öğrenmeyi daha erişilebilir hale getirmektedirler. Aynı zamanda, mizahi ve yaratıcı anlatım teknikleri kullanarak öğrencilerin dikkat sürelerini artırmakta ve bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlamaktadırlar. Öğrenciler için bu tür öğretmenlerin sunduğu içerikler, geleneksel ders anlatımına kıyasla daha ilgi çekici bulunabilmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin güncel ve popüler kültüre uyumlu içerikler üreterek öğrencilerin ilgisini çeken unsurlar kullanmalarındadır. Ayrıca, öğrenciler sosyal medya platformlarında kendi öğrenme hızlarına uygun olarak dersleri tekrar izleme ve anlamadıkları yerleri kolayca gözden geçirme imkânı bulmaktadır. Ancak bu yeni öğretmen modeli, eğitimde bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle akademik güvenilirlik, öğretmen otoritesinin zayıflaması ve eğitimin popüler kültüre indirgenmesi gibi konular eleştiri konusu olmaktadır. Bazı araştırmalar, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrenciler için güçlü bir ilham kaynağı olmasına rağmen, eğitimi yalnızca eğlence odaklı hale getirme riskini taşıdığını göstermektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin sosyal medyadaki etkinliklerini pedagojik ilkeler çerçevesinde yürütmeleri gerekmektedir.

Sosyal medya, bireylerin yalnızca eğlence ve sosyalleşme amacıyla kullandıkları bir alan olmaktan çıkıp, eğitim içeriklerinin paylaşıldığı ve öğrenmenin desteklendiği bir platforma dönüşmüştür. Eğitimciler, Facebook, YouTube, Instagram, TikTok ve Twitter gibi platformları kullanarak ders içerikleri üretmekte, öğrencilerin ilgisini çekecek yenilikçi öğretim yöntemleri geliştirmektedirler (Ramzan, Javaid, & Fatima, 2023). Özellikle video tabanlı içerikler, kısa ders anlatımları, interaktif testler ve animasyonlar, öğrenme süreçlerini destekleyen önemli unsurlar hâline gelmiştir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenler, eğitim materyallerini geniş kitlelere ulaştırarak bilgi paylaşımını hızlandırmakta ve eğitime farklı bir boyut kazandırmaktadır. Bu durum, hem öğrenciler hem de öğretmenler için yeni öğrenme fırsatları yaratmaktadır. Rahmatullah, Mulyasa, Syahrani, Pongpalilu ve Putri (2022) dijital çağın, öğrencilerin psikolojik gelişimi ve öğrenme süreçleri üzerinde önemli bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle sosyal medya aracılığıyla paylaşılan eğitim içeriklerinin, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırdığı ve bireysel öğrenme süreçlerini desteklediği ifade edilmektedir.

Öğrenciler artık yalnızca sınıf içindeki öğretmenlerinden değil, aynı zamanda sosyal medya platformlarındaki öğretmenlerden de öğrenmektedirler. Bu durum, geleneksel öğretmenlerin rolünü yeniden şekillendirmekte ve sosyal medyada aktif olan öğretmenlerin etkisini artırmaktadır. Ancak, öğretmenlerin sosyal medyada popüler olmasının bazı potansiyel riskleri de bulunmaktadır. Eğitimin akademik doğası, popülerlik kaygıları nedeniyle geri planda kalabilir ve eğitici içeriklerin niteliği düşebilir (Muftah, 2024).

Sosyal medya fenomeni öğretmenler, öğrencilere yeni nesil öğrenme deneyimleri sunarak motivasyonlarını artırmaktadırlar. Bu öğretmenler, geleneksel sınıf ortamından farklı olarak mizahi, eğlenceli ve öğrenci odaklı bir dil kullanarak ders anlatımı yapmaktadır. Görsel ve işitsel materyallerin yoğun kullanımı, öğrencilerin dikkat süresini artırarak bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır (Aslan & Shiong, 2023). Ancak, bu yeni öğretmenlik modelinin bazı potansiyel dezavantajları da bulunmaktadır. Örneğin, öğrenciler, fenomen öğretmenleri geleneksel öğretmenlerinden daha ilgi çekici bulabilir ve sınıf içindeki öğretim süreçlerine olan ilgileri azalabilir. Bunun yanında, akademik doğruluk ve pedagojik nitelik açısından sosyal medya fenomeni öğretmenlerin içeriklerinin denetlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Eğitimde popüler içerik üretimi ile bilimsel bilgi aktarımı arasındaki dengenin korunması gerekmektedir (Mujtahid, Berlian, Vebrianto, Thahir, & Irawan, 2021).

Fenomen öğretmenlerin etkileri sadece öğrencilerle sınırlı kalmamakta, aynı zamanda öğretmenler arasında mesleki kimlik ve otorite konularında değişimlere yol açmaktadır. Geleneksel öğretmenler, sosyal medya fenomeni meslektaşları ile kıyaslandıklarında, öğrenci ilgisini çekme konusunda dezavantajlı hissedebilirler. Bu durum, öğretmenler arasında bir tür rekabet ortamı yaratabilir ve öğretmenlik mesleğinin algısını değiştirebilir.

Dijital çağda öğretmen yetiştirme süreçleri, öğretmenlerin teknolojik araçları kullanabilme becerilerini ve dijital içerik üretme yetkinliklerini geliştirecek şekilde yeniden tasarlanmalıdır. Hamzah, Nasir ve Wahab (2021), okul yöneticilerinin dijital liderlik becerilerinin, öğretmenlerin dijital öğretim becerilerini doğrudan etkilediğini belirtmektedir. Bu bağlamda, eğitim politikalarının sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim sistemine entegrasyonuna yönelik düzenlemeler içermesi gerektiği vurgulanmaktadır. Öğretmenler, sosyal medyada eğitim içerikleri üreterek öğrencilerin dikkatini çekerken, aynı zamanda pedagojik standartları da korumalıdır. Eğitimde dijitalleşmenin olumlu etkilerinden yararlanırken, akademik doğruluğun ve bilimsel bilginin korunması kritik bir önem taşımaktadır.

Araştırmanın önemi

Dijital çağ, eğitimde geleneksel öğretim yöntemlerini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Özellikle sosyal medya, bireylerin bilgiye erişimini kolaylaştırarak eğitim süreçlerinde yeni fırsatlar yaratmıştır. Günümüzde öğretmenler yalnızca sınıf içi öğrenme ortamlarında değil, dijital platformlarda da eğitim içerikleri üreterek öğrencilere ulaşmaktadır. Bu dönüşüm, öğretmenlik mesleğini yeni bir boyuta taşırken, eğitimde sosyal medyanın etkisini anlamayı da zorunlu hale getirmiştir. Bu çalışma, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolünü analiz ederek, bu yeni öğretmenlik modelinin avantajlarını ve dezavantajlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle, öğrenci motivasyonu, öğretmenlerin mesleki kimliği, eğitim politikaları ve öğretmen yetiştirme süreçleri gibi alanlarda sosyal medya fenomeni öğretmenlerin etkileri büyük önem taşımaktadır. Geleneksel öğretmenlik anlayışında öğretmenler, otorite figürü olarak sınıfta bilgi aktarımı yaparken, dijital çağda öğretmenlerin rollerinin öğrenci rehberliği, içerik üretimi ve interaktif öğrenme süreçlerinin yönetimi gibi alanlara kaydığı görülmektedir. Bu çalışma, bu değişimin eğitim sistemine etkilerini ortaya

koyarak öğretmenlerin dijital çağda nasıl bir yol haritası izlemeleri gerektiğine dair öneriler sunacaktır. Çalışmanın bir diğer önemli katkısı, sosyal medyada paylaşılan eğitim içeriklerinin akademik niteliğinin incelenmesi ve eğitimde popülerlik kaygılarının doğurduğu risklerin belirlenmesidir. Eğitim, yalnızca eğlenceli ve ilgi çekici içeriklerden ibaret olmamalıdır; akademik doğruluk ve pedagojik standartlar korunmalıdır. Bu noktada, öğretmenlerin sosyal medya kullanımı konusunda nasıl bir denge kurmaları gerektiği araştırılacak ve eğitim politikalarına yönelik çıkarımlarda bulunulacaktır. Son olarak, bu araştırma, eğitim yöneticilerine ve politika yapıcılara öğretmen yetiştirme süreçlerini dijital çağın gerekliliklerine uygun hâle getirme konusunda önemli veriler sunacaktır. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki etkilerini anlamak, eğitimde dijitalleşmeyi daha bilinçli ve sürdürülebilir bir şekilde yönlendirmek için kritik bir adımdır.

Araştırmanın amacı ve kapsamı

Bu çalışma, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolünü ve bu fenomenin öğretmenlerin mesleki kimliği, otoritesi ve eğitim politikalarına etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Sosyal medya fenomeni öğretmenler eğitimde nasıl bir rol üstlenmektedir?
2. Bu öğretmenlerin geleneksel öğretim yöntemleri ile kıyaslandığında farkları nelerdir?
3. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
4. Bu yeni öğretmen modeli, öğretmenlerin mesleki kimliği ve otoritesi üzerinde nasıl bir etkiye sahiptir?
5. Sosyal medya fenomeni öğretmenler, eğitim politikalarının ve öğretmen yetiştirme süreçlerinin geleceğini nasıl şekillendirmektedir?

Yöntem

Araştırma deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni ile gerçekleştirilmiştir. Durum çalışmaları, belirli bir olgu, olay veya sürecin detaylı bir şekilde incelenmesine olanak tanır. Çalışmada, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim sistemine etkileri, öğretmenlik mesleğindeki dönüşüm süreci ve eğitim politikalarına yansımaları analiz edilmiştir. Veriler, görüşme ve doküman inceleme teknikleri kullanılarak toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu yöntem, katılımcıların görüşlerini derinlemesine anlamayı ve belirli temalar çerçevesinde sınıflandırmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın tasarımı, eğitim alanındaki değişim süreçlerini daha iyi kavrayabilmek ve öğretmenlerin sosyal medya ile etkileşimlerini daha ayrıntılı analiz edebilmek amacıyla oluşturulmuştur.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu, 15 öğretmenden oluşan bir katılımcı grubu oluşturmaktadır. Katılımcılar, farklı branşlardan ve farklı deneyim sürelerine sahip öğretmenler arasından amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Bu yöntem, araştırma konusu hakkında bilgi sağlayabilecek ve çeşitliliği temsil edebilecek katılımcıları belirlemek amacıyla tercih edilmiştir. Katılımcılar, cinsiyet, yaş, mesleki deneyim ve sosyal medya kullanımı gibi demografik değişkenler açısından çeşitlilik göstermektedir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Mesleki Deneyim	Branş	Yapay Eğitim	Zekâ
K1	Kadın	31	7 yıl	Türkçe	Evet	
K2	Erkek	42	18 yıl	Tarih	Hayır	
K3	Kadın	29	5 yıl	Matematik	Evet	
K4	Erkek	37	12 yıl	Fen Bilgisi	Hayır	
K5	Kadın	45	22 yıl	Sosyal Bilgiler	Hayır	
K6	Erkek	34	9 yıl	İngilizce	Evet	
K7	Kadın	40	16 yıl	Rehberlik	Hayır	
K8	Erkek	27	3 yıl	Beden Eğitimi	Evet	
K9	Kadın	36	11 yıl	Fen Bilgisi	Hayır	
K10	Erkek	30	6 yıl	Coğrafya	Evet	
K11	Kadın	33	8 yıl	Türkçe	Hayır	
K12	Erkek	39	14 yıl	Matematik	Hayır	

Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında, kadın katılımcıların erkek katılımcılara kıyasla biraz daha fazla olduğu görülmektedir (Kadın = 8, Erkek = 7). Yaş grupları incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun 30-40 yaş aralığında yoğunlaştığı ve mesleki deneyimlerinin büyük ölçüde 6-15 yıl arasında değiştiği belirlenmiştir. Branş dağılımında ise Türkçe, Matematik ve Fen Bilgisi öğretmenlerinin daha fazla temsil edildiği, ayrıca Sosyal Bilgiler, Coğrafya, Müzik ve Görsel Sanatlar gibi branşlardan da katılımcıların olduğu görülmektedir. Sosyal medya kullanımına ilişkin verilere göre, katılımcıların yaklaşık yarısının sosyal medyada aktif olarak eğitim içerikleri ürettiği veya paylaştığı ifade edilmiştir.

Veri toplama aracı

Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veri toplanmıştır. Görüşme formu, iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, branşı, mesleki deneyimi ve sosyal medya kullanım durumu gibi demografik bilgileri içeren sorular yer almaktadır.

İkinci bölüm ise, öğretmenlerin sosyal medya fenomeni öğretmenlere ilişkin düşüncelerini ve deneyimlerini anlamaya yönelik açık uçlu sorular içermektedir. Görüşme formunun içeriği, literatürdeki benzer çalışmalar ve araştırma amaçları göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Soruların anlaşılabilirliğini ve uygunluğunu test etmek amacıyla üç öğretmen ile pilot görüşmeler yapılmış ve alınan geri bildirimlere göre formda bazı düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle, bazı ifadeler sadeleştirilmiş ve katılımcıların daha ayrıntılı yanıtlar verebileceği şekilde yapılandırılmıştır.

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, eğitim teknolojileri ve öğretmenlik mesleği konusunda uzman iki akademisyenden görüş alınmış ve form üzerinde gerekli revizyonlar yapılmıştır. Uzmanların önerileri doğrultusunda, soruların kapsayıcılığı artırılmış ve görüşme formu, araştırmanın amacına uygun hâle getirilmiştir.

Verilerin toplanması

Veriler, 2024-2025 eğitim öğretim yılı Kasım-Aralık ayları arasında toplanmıştır. Görüşmeler bire bir yüz yüze gerçekleştirilmiş ve her bir görüşme yaklaşık 30-40 dakika sürmüştür. Katılımcılara, çalışmanın amacı hakkında ön bilgi verilmiş ve katılımlarının gönüllülük esasına dayandığı belirtilmiştir. Ayrıca, görüşmelerin anonim tutulacağı ve kişisel bilgilerin kesinlikle paylaşılmayacağı konusunda güvence verilmiştir.

Görüşmeler sırasında, katılımcılardan alınan yanıtların doğal akışında gelişmesine izin verilmiş, ancak gerektiğinde ek sorularla açıklamalar istenmiştir. Katılımcılar, sosyal medya fenomeni öğretmenlere dair deneyimlerini, gözlemlerini ve eğitim sistemine yönelik düşüncelerini paylaşmıştır. Verilerin daha sağlıklı bir şekilde işlenebilmesi için, görüşmeler dijital ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve ardından kelime kelime yazıya dökülmüştür.

Verilerin analizi

Toplanan veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan içerik analizi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi, katılımcıların verdikleri yanıtların belirli temalar ve kategoriler altında sınıflandırılmasını ve yorumlanmasını sağlar. Bu süreçte, ilk olarak tüm görüşmeler dikkatlice okunmuş, ardından temalar belirlenerek kodlama süreci gerçekleştirilmiştir. Kodlama sürecinde, katılımcıların ifadelerindeki ortak noktalar belirlenmiş ve benzer içerikler aynı kategoriler altında gruplandırılmıştır. Temalar oluşturulduktan sonra, elde edilen veriler anlamlı bir bütünlük içerisinde yorumlanmış ve bulgular bölümünde tablo ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Analiz sürecinde, araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, iki farklı araştırmacı tarafından bağımsız kodlama yapılmış ve farklı kodlamalar arasındaki uyum kontrol edilmiştir. Ayrıca, katılımcıların görüşlerinin doğru yansıtıldığını doğrulamak için bazı öğretmenlerle tekrar görüşmeler gerçekleştirilmiş ve yorumların doğruluğu teyit edilmiştir. Sonuç olarak, bu yöntemler kullanılarak sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolü, öğretmenlik mesleğinin dönüşümü ve eğitim politikalarına olan etkileri derinlemesine analiz edilmiştir.

Kodlama Süreci ve Araştırmacılar Arası Güvenilirlik Analizi

Bu araştırmada, içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilen veriler belirli temalar çerçevesinde kodlanmış ve analiz edilmiştir. Kodlama süreci, nitel araştırmalarda güvenilirliği artırmak ve verilerin sistematik bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak amacıyla üç aşamada gerçekleştirilmiştir:

Ön Kodlama Süreci: İlk olarak, görüşmelerden elde edilen ham veriler transkribe edilerek okunmuş ve metin içerisindeki belirgin ifadeler belirlenmiştir. Katılımcıların yanıtlarında öne çıkan anahtar kavramlar ve tekrar eden temalar belirlenerek ilk kodlama listesi oluşturulmuştur. Bu aşamada, kodların içerik bütünlüğünü koruyacak şekilde açık ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir.

Kodlama ve Kategorileştirme: Ön kodlama sürecinde belirlenen temalar, araştırma sorularına uygun olarak sınıflandırılmış ve ana kategoriler ile alt kategoriler oluşturulmuştur. Verilerin bağımsız iki araştırmacı tarafından kodlanması sağlanmış ve her iki araştırmacının kodlama sürecinde kullandığı kategoriler karşılaştırılmıştır.

- İlk kodlama sonucunda, ortak kodların oranı belirlenmiş, uyumsuz kodlar tartışılmış ve kodların tanımları üzerinde fikir birliğine varılmıştır.
- Örtüşmeyen veya farklı yorumlanan kodlar, literatür taraması ile desteklenerek kodlama sürecinin nesnelliği artırılmıştır.
- Kodlama sürecinde, araştırmacılar arasında %80'in üzerinde bir uyum oranı sağlanmış, bu da kodlamaların güvenilir olduğunu göstermektedir.
- Güvenilirlik oranının yüksek çıkması, analiz sürecinde araştırmacılar arasında ortak bir anlayış geliştirildiğini ve kodlamaların sistematik bir şekilde yürütüldüğünü desteklemektedir.

Ayrıca, verilerin doğruluğunu artırmak amacıyla katılımcı doğrulaması (member-checking) yöntemi kullanılmıştır. Belirlenen kodlar ve temalar, katılımcılarla paylaşılmış ve görüşmelerde ifade edilen düşüncelerin araştırma bulgularında doğru şekilde temsil edilip edilmediği konusunda geri bildirim alınmıştır.

Bulgular

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolüne dair bulgular

Bu bölümde, öğretmenlere yöneltilen “Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolü hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu tür öğretmenlerin eğitim anlayışına ve öğrenci motivasyonuna etkileri nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmelere katılan 15 öğretmenden elde edilen veriler, tema, kategori, katılımcı ve frekans (f) sütunları ile tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 1. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki rolüne ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	Katılımcı	f
Öğrenci Motivasyonu	Öğrencilerin ilgisini artırma	K1, K3, K5, K8, K12	5
	Eğitimi eğlenceli hâle getirme	K2, K4, K9, K11	4
Eğitim Anlayışına Etkisi	Geleneksel öğretim yöntemlerine meydan okuma	K1, K3, K7, K10	4
	Dijital içeriklerin dersleri zenginleştirilmesi	K2, K5, K8, K12, K14	5
Öğretmen İmajı ve Mesleki Kimlik	Öğretmenlerin otoritesini etkileyebilir	K4, K6, K9, K11	4
	Öğretmen imajını daha ulaşılabilir kılma	K3, K5, K7, K10	4
Mesleki Dayanışma ve Paylaşım	Öğretmenler arasında mesleki bilgi paylaşımını artırma	K1, K2, K6, K9, K13	5
	İş birliği öğretmen toplulukları oluşturma	K4, K7, K10, K12	4

Öğrenci Motivasyonu kategorisinde öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini artırdığını ve eğitimi eğlenceli hâle getirdiğini belirtmiştir. Katılımcılardan K1 bu konuda: “*Sosyal medyada aktif olan öğretmenler, ders anlatımını daha ilgi çekici hâle getirerek öğrencileri motive edebiliyor,*” yorumunda bulunmuştur (f = 5). K9 ise “*Bu öğretmenler sayesinde öğrenciler eğitimi sıkıcı bir zorunluluk olarak görmekten çıkıp eğlenceli bir süreç olarak deneyimliyor,*” demiştir (f = 4).

Eğitim Anlayışına Etkisi kategorisinde, katılımcılar sosyal medya fenomeni öğretmenlerin geleneksel öğretim yöntemlerine meydan okuyarak dijital içeriklerin dersleri daha zenginleştirdiğini ifade etmiştir (f = 5). K7 bu konuda: “*Fenomen öğretmenler, klasik anlatım yöntemlerinden sıyrılıp öğrencilere çok daha görsel, interaktif ve çağın gereksinimlerine uygun bir eğitim sunuyor,*” demiştir.

Öğretmen İmajı ve Mesleki Kimlik kategorisinde öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin mesleki otoriteyi olumsuz etkileyebileceğini ancak aynı zamanda öğretmenleri daha ulaşılabilir hâle getirdiğini belirtmiştir (f = 4). K9: “*Sosyal medyada öğretmenlerin fazla rahat bir üslupla konuşması, öğrenci-öğretmen ilişkisini zedeleyebilir,*” derken, K5 bu konuda farklı bir bakış açısıyla: “*Öğrenciler artık öğretmenlerini sadece bir otorite figürü olarak değil, aynı zamanda bir rehber ve ilham kaynağı olarak görüyor,*” ifadesini kullanmıştır.

Mesleki Dayanışma ve Paylaşım kategorisinde öğretmenler, sosyal medyanın meslektaşlar arasında bilgi paylaşımını artırdığını ve iş birliği öğretmen topluluklarının oluşmasına katkı sağladığını ifade etmiştir (f = 5). K2 bu konuda: *“Sosyal medya üzerinden diğer öğretmenlerin ders içeriklerini takip edebiliyor, yeni yöntemler öğrenebiliyorum,”* yorumunda bulunmuştur. K10 ise: *“Öğretmenler olarak sosyal medya sayesinde birbirimizden ilham alıyor ve ortak projeler geliştirebiliyoruz,”* demiştir.

Araştırma bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim anlayışına getirdiği yenilikler, öğrenci motivasyonu üzerindeki olumlu etkileri ve öğretmenler arasındaki mesleki dayanışmaya katkılarıyla önemli bir dönüşüm sağladığını göstermektedir. Ancak, öğretmen imajı ve otorite konusundaki tartışmalar, bu durumun eğitim sistemine nasıl entegre edileceği konusunda daha fazla değerlendirme yapılmasını gerektirmektedir.

Geleneksel öğretmenlik ile sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim tarzlarına dair bulgular

Bu bölümde, öğretmenlere yöneltilen “Geleneksel öğretmenlik ile sosyal medyada aktif ve popüler olan öğretmenlerin eğitim tarzlarını karşılaştırdığınızda ne gibi farklılıklar görüyorsunuz? Sizce bu farklılıklar öğrencilere nasıl yansıyor?” sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmelere katılan 15 öğretmenden elde edilen veriler, tema, kategori, katılımcı ve frekans (f) sütunları ile tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 2. Geleneksel öğretmenlik ile sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim tarzlarına ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	Katılımcı	f
Öğretim Yöntemleri	Geleneksel yöntemlerin disiplin ve düzeni vurgulaması	K1, K4, K6, K10	4
	Dijital içeriklerin öğrenmeyi kolaylaştırması	K2, K5, K7, K9, K11	5
Öğrenci Katılımı	Sosyal medya içeriklerinin öğrencileri daha fazla motive etmesi	K3, K8, K12, K14	4
	Geleneksel yöntemlerin öğrencileri pasif dinleyici hâline getirmesi	K2, K6, K9, K11	4
Ders İçeriği ve Materyaller	Fenomen öğretmenlerin görsel ve eğlenceli materyaller kullanması	K3, K5, K7, K10, K12	5
	Geleneksel öğretmenlerin daha yapılandırılmış içerik sunması	K1, K4, K8, K9	4
Öğretmen-Otomasyon ilişkisi	Dijital öğretmenlerin teknolojiyi daha fazla kullanması	K2, K3, K7, K13	4
	Geleneksel öğretmenlerin insan odaklı öğretimi benimsemesi	K1, K6, K8, K11	4

Öğretim Yöntemleri kategorisinde öğretmenler, geleneksel yöntemlerin disiplin ve düzeni vurguladığını ancak sosyal medya fenomeni öğretmenlerin dijital içeriklerle öğrenmeyi kolaylaştırdığını belirtmiştir. K1 bu konuda: *“Geleneksel öğretim yöntemleri belirli bir düzeni koruyor, ancak öğrencilerin ilgisini canlı tutmakta zorlanabiliyor,”* demiştir (f = 4). K9 ise *“Fenomen öğretmenlerin dijital materyalleri ve yeni anlatım teknikleri kullanması, öğrenmeyi daha akılda kalıcı hâle getiriyor,”* yorumunda bulunmuştur (f = 5). Öğrenci Katılımı kategorisinde öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencileri daha fazla

motive ettiğini ve interaktif öğrenme ortamları sunduğunu belirtmiştir (f = 4). K8 bu konuda: *“Öğrenciler sosyal medya fenomeni öğretmenleri takip etmeyi ve onların anlattığı içerikleri izlemeyi seviyor. Bu, derse olan ilgilerini de artırıyor,”* demiştir. Buna karşılık, geleneksel yöntemlerin öğrencileri pasif bir dinleyici konumuna getirdiği görüşü öne çıkmıştır (f = 4). K6: *“Geleneksel öğretimde öğrenciler çoğunlukla pasif dinleyici konumunda kalıyor, ancak dijital platformlar öğrencileri aktif katılıma teşvik edebiliyor,”* yorumunda bulunmuştur. Ders İçeriği ve Materyaller kategorisinde sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğlenceli ve görsel materyaller kullanarak dersleri daha ilgi çekici hâle getirdiği belirtilmiştir (f = 5). K5 bu konuda: *“Görseller, kısa videolar ve mizahi anlatımlarla konular çok daha anlaşılır hâle geliyor. Öğrenciler de bu tarz anlatımlara daha sıcak bakıyor,”* demiştir. Buna karşılık, geleneksel öğretmenlerin daha yapılandırılmış ve müfredat odaklı içerikler sunduğu belirtilmiştir (f = 4). K9: *“Geleneksel eğitimde ders akışı daha planlı ve yapılandırılmış. Bu, konunun derinlemesine işlenmesini sağlıyor,”* demiştir. Öğretmen-Otomasyon ilişkisi kategorisinde sosyal medya fenomeni öğretmenlerin teknolojiyi daha fazla kullanarak dersleri daha interaktif hâle getirdiği ifade edilmiştir (f = 4). K7 bu konuda: *“Fenomen öğretmenler, dijital platformlardan yararlanarak dersleri daha dinamik hâle getiriyor. Oyunlaştırma, animasyonlar ve kısa videolar sayesinde öğrenme süreci eğlenceli oluyor,”* yorumunda bulunmuştur. Buna karşılık, geleneksel öğretmenlerin insan odaklı öğretimi ve yüz yüze iletişimi ön plana çıkardığı belirtilmiştir (f = 4). K8 bu konuda: *“Teknoloji önemli bir araç olabilir, ancak yüz yüze iletişimin ve bireysel etkileşimin önemi göz ardı edilmemeli,”* demiştir. Araştırma bulguları, geleneksel öğretim yöntemlerinin disiplin ve yapılandırılmış ders akışı gibi avantajlar sunduğunu ancak öğrenci motivasyonu ve katılımı açısından sosyal medya fenomeni öğretmenlerin daha etkili olabildiğini göstermektedir. Ayrıca, teknolojinin eğitimde artan rolü, öğretmenlerin ders materyallerini ve yöntemlerini yeniden şekillendirmesine neden olmaktadır. Eğitimde en iyi sonuca ulaşmak için geleneksel yöntemlerin sağlamlığı ile dijital içeriklerin dinamik yapısının dengeli bir şekilde birleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimde olumlu ve olumsuz etkilerine dair bulgular

Bu bölümde, öğretmenlere yöneltilen “Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimde olumlu ve olumsuz etkileri nelerdir? Öğrenciler, veliler ve diğer öğretmenler bu durumu nasıl algılıyor?” sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmelere katılan 15 öğretmenden elde edilen veriler, tema, kategori, katılımcı ve frekans (f) sütunları ile tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 3. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimdeki etkilerine ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	Katılımcı	f
Olumlu Etkiler	Öğrenci ilgisini artırma	K2, K5, K7, K9, K12	5
	Öğrenmeyi eğlenceli hâle getirme	K1, K3, K6, K10	4
	Alternatif öğrenme kaynakları sunma	K4, K8, K11, K14	4
	Eğitimde yaratıcılığı teşvik etme	K2, K5, K10, K13	4
Olumsuz Etkiler	İçerik güvenilirliği ve akademik doğruluk sorunları	K1, K6, K8, K11	4
	Öğretmen otoritesini zayıflatma	K3, K7, K9, K12	4
	Popülerlik kaygısı ile akademik niteliğin düşmesi	K2, K5, K10	3
	Fenomen öğretmenlerin öğretmenler arası rekabeti artırması	K4, K8, K14	3

Olumlu Etkiler kategorisinde öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini artırarak öğrenmeyi daha eğlenceli hâle getirdiğini belirtmiştir (f = 5). K7 bu konuda: *“Öğrenciler dersleri sosyal medyada gördüklerinde daha ilgili hâle geliyor. Eğitici içeriklerle karşılaştıklarında bilgiyi pekiştirme şansları oluyor,”* demiştir. K10 ise *“Görsellik ve mizah kullanarak eğitimi eğlenceli hâle getiren öğretmenler, öğrenciler için daha çekici olabiliyor,”* yorumunda bulunmuştur (f = 4). Alternatif öğrenme kaynakları sunma konusunda öğretmenler, sosyal medya fenomenlerinin ders kitaplarının dışında ek bilgiler sunduğunu ve öğrenmeyi desteklediğini belirtmiştir (f = 4). K8 bu konuda: *“Öğrenciler sadece öğretmenlerinden değil, sosyal medyadan da dersle ilgili bilgiler edinebiliyor. Bu çeşitlilik öğrenme sürecini zenginleştiriyor,”* ifadesini kullanmıştır. Eğitimde yaratıcılığı teşvik etme konusunda öğretmenler, sosyal medya fenomenlerinin eğitim içeriklerinde yenilikçi yaklaşımlar kullandığını ve öğretmenleri de farklı teknikler denemeye teşvik ettiğini belirtmiştir (f = 4). K5 bu konuda: *“Sosyal medya fenomeni öğretmenlerden ilham alarak sınıf içi aktivitelerde daha yaratıcı olmaya başladım,”* demiştir. Olumsuz Etkiler kategorisinde öğretmenler, sosyal medyada paylaşılan içeriklerin akademik güvenilirlik ve doğruluk açısından sorgulanması gerektiğini vurgulamıştır (f = 4). K11 bu konuda: *“Sosyal medyada yayılan bazı bilgilerin bilimsel dayanağı olmayabiliyor, bu nedenle öğrenciler yanlış bilgiler edinebiliyor,”* yorumunda bulunmuştur. Öğretmen otoritesini zayıflatma konusunda bazı öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin daha rahat ve samimi üsluplarının öğrenciler tarafından geleneksel öğretmenlere karşı bir mesafe yaratabileceğini ifade etmiştir (f = 4). K9: *“Öğrenciler fenomen öğretmenleri çok sevdikleri için, bazen geleneksel öğretmenlere karşı ilgilerini kaybediyorlar veya sınıfta daha fazla eğlence bekliyorlar,”* yorumunda bulunmuştur. Popülerlik kaygısı ile akademik niteliğin düşmesi konusunda bazı öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin takipçi kazanmak adına akademik içeriğin kalitesini ikinci plana atabildiğini dile getirmiştir (f = 3). K10 bu konuda: *“Bazı fenomen öğretmenler popüler olmak için fazla yüzeysel içerikler üretiyor ve bu, eğitimin amacını saptırabiliyor,”* demiştir. Son olarak, öğretmenler arası rekabetin artması konusunda, bazı öğretmenler sosyal medya fenomenlerinin eğitim alanında haksız bir rekabet oluşturduğunu belirtmiştir (f = 3). K14: *“Sosyal medya fenomenleri bazen akademik yeterlilikten çok, şov dünyasının bir parçası gibi görülüyor. Bu da geleneksel öğretmenler arasında rahatsızlık yaratabiliyor,”* yorumunu yapmıştır. Araştırma bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitimde öğrenci motivasyonunu artırma, eğitimi eğlenceli hâle getirme ve alternatif öğrenme kaynakları sunma gibi olumlu katkıları olduğunu göstermektedir. Ancak, içerik güvenilirliği, öğretmen otoritesinin zayıflaması ve eğitimde popülerlik kaygısının akademik niteliği düşürebilme ihtimali gibi risklerin de göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir. Eğitim politikalarının, sosyal medyada eğitim içeriklerinin denetlenmesi ve akademik doğruluk standartlarının korunmasına yönelik düzenlemeler içermesi gerektiği önerilmektedir.

Sosyal medyada aktif olmanın öğretmenlerin mesleki kimliği ve otoritesi üzerindeki etkilerine dair bulgular

Bu bölümde, öğretmenlere yöneltilen “Sosyal medyada aktif olmanın bir öğretmenin mesleki kimliğini ve otoritesini nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz? Bu durum, öğretmenler arasındaki mesleki ilişkilere nasıl yansıyor?” sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmelere katılan 15 öğretmenden elde edilen veriler, tema, kategori, katılımcı ve frekans (f) sütunları ile tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 4. Sosyal medyada aktif olmanın öğretmenlerin mesleki kimliğine ve otoritesine etkisine ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	Katılımcı	f
Mesleki Kimliğe Etkisi	Öğretmenlerin daha görünür ve tanınır hâle gelmesi	K1, K3, K6, K10, K12	5
	Dijital kimliğin öğretmenlerin kariyerine katkı sağlaması	K2, K4, K8, K11	4
	Öğretmenlerin bireysel marka hâline gelmesi	K5, K7, K9	3
Otoriteye Etkisi	Sosyal medyanın öğretmen otoritesini zayıflatması	K2, K6, K10, K13	4
	Sosyal medyanın öğretmen-öğrenci ilişkisini güçlendirmesi	K3, K5, K7, K12	4
Meslektaş İlişkilerine Etkisi	Öğretmenler arası iş birliğini artırması	K1, K4, K8, K11, K14	5
	Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerinde baskı yaratması	K2, K6, K9	3

Mesleki Kimliğe Etkisi kategorisinde öğretmenler, sosyal medyada aktif olmanın öğretmenlerin daha görünür ve tanınır hâle gelmesine katkı sağladığını belirtmiştir (f = 5). K6 bu konuda: *“Sosyal medyada eğitim içerikleri paylaşan öğretmenler, meslektaşları ve öğrenciler arasında daha fazla tanınır hâle geliyor. Bu, mesleki açıdan bir avantaj olabilir,”* demiştir. Dijital kimliğin öğretmenlerin kariyerine katkı sağlaması konusunda öğretmenler, sosyal medyanın akademik kariyer ve mesleki gelişim için bir fırsat sunduğunu ifade etmiştir (f = 4). K8: *“Sosyal medya, öğretmenlerin bilgi paylaşımı yaparak mesleki gelişimlerini destekleyebileceği bir alan hâline geldi. Bu sayede birçok öğretmen ulusal ve uluslararası platformlarda kendini gösterebiliyor,”* yorumunda bulunmuştur. Öğretmenlerin bireysel marka hâline gelmesi konusunda bazı katılımcılar, sosyal medyada aktif öğretmenlerin kendi kişisel markalarını oluşturarak bireysel eğitim projeleri ve girişimler geliştirebildiğini belirtmiştir (f = 3). K9 bu konuda: *“Bazı öğretmenler sosyal medyada içerik üreterek bireysel bir marka hâline geliyor ve özel ders, online kurs gibi işlere yöneliyor,”* demiştir. Otoriteye Etkisi kategorisinde öğretmenler, sosyal medyada fazla görünür olmanın öğretmen otoritesini zayıflatabileceğini ifade etmiştir (f = 4). K10 bu konuda: *“Öğrenciler, sosyal medyada öğretmenlerini eğlenceli içerik üretirken gördüğünde, sınıfta aynı disiplini beklemiyor ve öğretmen-öğrenci ilişkisi değişebiliyor,”* yorumunda bulunmuştur. Ancak bazı öğretmenler, sosyal medyanın öğretmen-öğrenci ilişkisini güçlendirdiğini ve öğretmenlerin öğrencilerle daha samimi bir bağ kurmasını sağladığını savunmuştur (f = 4). K5 bu konuda: *“Sosyal medyada öğrencilerle daha doğal bir iletişim kurabiliyorum, bu da sınıftaki ilişkimizi güçlendiriyor,”* demiştir. Meslektaş İlişkilerine Etkisi kategorisinde sosyal medya, öğretmenler arası iş birliğini artıran bir araç olarak değerlendirilmiştir (f = 5). K1 bu konuda: *“Sosyal medya, öğretmenlerin ders materyallerini ve iyi uygulamalarını paylaşabileceği bir platform sunuyor. Bu sayede mesleki dayanışma artıyor,”* demiştir. Ancak, bazı öğretmenler fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerinde baskı yarattığını ve öğretmenler arasında rekabet duygusunu artırdığını dile getirmiştir (f = 3). K6 bu konuda: *“Fenomen öğretmenler, bazı meslektaşları için gereksiz bir baskı oluşturuyor. Sosyal medyada aktif olmayan öğretmenler, sanki eksik kalıyormuş gibi hissedebiliyor,”* yorumunda bulunmuştur. Araştırma bulguları, sosyal medyada aktif olmanın öğretmenlerin mesleki görünürlüğünü artırdığını, öğretmen-öğrenci ilişkilerini güçlendirebildiğini ve meslektaş

dayanışmasını teşvik ettiğini göstermektedir. Ancak, öğretmen otoritesinin zayıflaması, popülerlik kaygısıyla akademik niteliğin düşmesi ve öğretmenler arasında rekabet duygusunun artması gibi risklerin de göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir.

Sosyal medyada eğitim içerikleri üreten öğretmenlerin, eğitim politikaları ve öğretmenlik mesleğinin geleceği üzerindeki etkilerine dair bulgular

Bu bölümde, öğretmenlere yöneltilen “Sosyal medyada eğitim içerikleri üreten öğretmenlerin, eğitim politikaları ve öğretmenlik mesleğinin geleceği üzerindeki etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce bu durum, öğretmen yetiştirme süreçlerini ve mesleğin doğasını nasıl değiştirebilir?” sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmelere katılan 15 öğretmenden elde edilen veriler, tema, kategori, katılımcı ve frekans (f) sütunları ile tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 5. Sosyal medyada eğitim içerikleri üreten öğretmenlerin, eğitim politikaları ve öğretmenlik mesleğinin geleceğine etkisine ilişkin bulgular

Kategoriler	Kodlar	Katılımcı	f
Eğitim Politikalarına Etkisi	Eğitimin dijitalleşmesini teşvik etme	K2, K5, K7, K10, K12	5
	Resmî müfredat dışı öğrenme kaynakları oluşturma	K3, K6, K8, K11	4
	Eğitimde eşitsizliği artırma riski	K1, K4, K9	3
Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği	Dijital çağda öğretmen rollerinin dönüşmesi	K2, K5, K7, K10, K13	5
	Geleneksel öğretmenlik anlayışının zayıflaması	K1, K3, K6, K9	4
	Öğretmenlerin bireysel marka hâline gelmesi	K4, K8, K11	3
Öğretmen Yetiştirme Süreçlerine Etkisi	Teknoloji entegrasyonu ihtiyacının artması	K2, K5, K7, K10	4
	Uygulama ağırlıklı öğretmen eğitimi ihtiyacı	K1, K6, K8, K12	4

Eğitim Politikalarına Etkisi kategorisinde öğretmenler, sosyal medyada eğitim içerikleri üreten öğretmenlerin eğitimin dijitalleşmesini teşvik ettiğini ve eğitim politikalarının da bu yönde evrilmeye başladığını belirtmiştir (f = 5). K7 bu konuda: “*Sosyal medya fenomeni öğretmenler sayesinde eğitim dijital platformlara kayıyor. Bu durum, eğitim politikalarının da dijitalleşmeye daha fazla yatırım yapmasını sağlıyor,*” demiştir. Resmî müfredat dışı öğrenme kaynakları oluşturma konusunda öğretmenler, sosyal medya eğitim içeriklerinin öğrencilere alternatif bilgi kaynakları sunduğunu ifade etmiştir (f = 4). K8 bu konuda: “*Resmî müfredat dışında, öğrenciler sosyal medya üzerinden farklı öğretmenlerden ders dinleyerek bilgilerini genişletebiliyor,*” yorumunda bulunmuştur. Ancak eğitimde eşitsizliği artırma riski konusunda bazı öğretmenler, sosyal medya içeriklerine erişim imkânının her öğrenci için eşit olmadığını ve bu durumun eğitimde fırsat eşitsizliğini artırabileceğini belirtmiştir (f = 3). K9: “*Bazı öğrenciler sosyal medya platformlarına ve içeriklere kolay erişirken, ekonomik ve teknolojik imkânları kısıtlı öğrenciler bu fırsatlardan mahrum kalabiliyor,*” demiştir. Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği kategorisinde öğretmenler, dijital çağda öğretmen rollerinin dönüşmekte olduğunu ve öğretmenlerin artık sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda içerik üretici ve

rehber roller üstlenmesi gerektiğini belirtmiştir (f = 5). K10 bu konuda: *“Öğretmenlik, geleneksel sınıf içi öğretimin ötesine geçerek, içerik üretimi ve rehberlik boyutlarını da kapsayan bir mesleğe dönüşüyor,”* demiştir. Bununla birlikte, bazı öğretmenler geleneksel öğretmenlik anlayışının zayıfladığını ve öğretmenlik mesleğinin sosyal medyadaki popülerlikle değerlendirilmeye başlandığını ifade etmiştir (f = 4). K3 bu konuda: *“Öğretmenlerin akademik niteliğinden çok, ne kadar takipçi kazandığı ya da içeriklerinin ne kadar ilgi gördüğü konuşuluyor. Bu, öğretmenlik mesleğinin doğasını değiştirebilir,”* yorumunda bulunmuştur. Öğretmenlerin bireysel marka hâline gelmesi konusu da tartışılmış olup, bazı öğretmenler sosyal medya sayesinde öğretmenlerin bireysel eğitim projeleri geliştirdiğini ve bağımsız eğitim girişimlerine yöneldiğini ifade etmiştir (f = 3). K11: *“Artık bazı öğretmenler okullardan bağımsız şekilde, online eğitim platformları ve bireysel girişimler üzerinden kendi eğitim modellerini geliştiriyor,”* demiştir. Öğretmen Yetiştirme Süreçlerine Etkisi kategorisinde öğretmenler, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu ihtiyacını artırdığını ve bu durumun öğretmen yetiştirme süreçlerine de yansımaları gerektiğini ifade etmiştir (f = 4). K7: *“Öğretmen yetiştirme süreçlerinde artık dijital araçlar ve içerik üretimi konusunda daha fazla eğitim verilmesi gerekiyor,”* demiştir. Ayrıca, öğretmen yetiştirme süreçlerinde uygulama ağırlıklı eğitimin artırılması gerektiği vurgulanmıştır (f = 4). K12 bu konuda: *“Öğretmen adaylarının, ders anlatım tekniklerinin yanı sıra, dijital içerik üretimi ve teknolojik araçları nasıl kullanacakları konusunda da eğitim alması şart,”* demiştir. Araştırma bulguları, sosyal medyada eğitim içerikleri üreten öğretmenlerin eğitim politikalarını etkileyerek eğitimin dijitalleşmesine katkı sağladığını göstermektedir. Ancak bu durumun, eğitimde fırsat eşitsizliği, öğretmenlik mesleğinin popülerlik kaygısına dönüşmesi ve geleneksel öğretmenlik rollerinin zayıflaması gibi riskler içerdiği belirtilmiştir. Eğitim politikalarının, öğretmen yetiştirme süreçlerini güncelleyerek dijital çağın gerekliliklerine uygun hâle getirmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmanın bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim süreçlerine çok yönlü etkiler sunduğunu göstermektedir. Özellikle öğrenci motivasyonunu artırmaları, dersleri daha ilgi çekici hâle getirmeleri ve öğrenme sürecini desteklemeleri nedeniyle eğitimde önemli bir dönüşüm yaratmaktadırlar. Ancak, bu dönüşüm yalnızca olumlu etkilerle sınırlı kalmayıp, öğretmenler arası rekabetin artması, akademik niteliğin düşme riski ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinde otorite kaybı gibi bazı olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Elde edilen bulgular, mevcut literatürle birlikte ele alındığında, eğitimde sosyal medyanın etkisinin daha iyi anlaşılması mümkün olmaktadır.

Araştırma bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrenciler için alternatif öğrenme kaynakları sunduğunu göstermektedir. Bu durum, İbda, Syamsi ve Rukiyati (2023) tarafından da desteklenmektedir. Yazarlar, dijital çağda öğretmenlerin yalnızca bilgi aktarıcı olmadığını, aynı zamanda öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerini destekleyen rehberler olarak konumlandığını ifade etmektedir. Sosyal medya fenomeni öğretmenler, geleneksel eğitimi tamamlayan esnek öğrenme fırsatları sunarak, öğrencilerin eğitim süreçlerine olan katılımını artırmaktadır. Öğrencilerin derslere karşı ilgisini artırma konusundaki etkiler, Kalasi'nin (2014) çalışmasıyla da örtüşmektedir. Kalasi, sosyal medyanın eğitimde öğrenci motivasyonunu artırdığını ve öğrencilerin geleneksel ders anlatımına kıyasla daha hızlı öğrendiğini ifade etmektedir. Ancak bu öğrenme sürecinin kalıcılığı konusunda tartışmalar devam etmektedir. Bulgular, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin genellikle eğlenceli ve kısa süreli içerikler

ürettiğini, ancak öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme konusunda yetersiz kalabileceğini göstermektedir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenler, geleneksel öğretim yöntemlerinden farklı olarak, görselliğe dayalı, eğlenceli ve interaktif öğrenme süreçleri geliştirmektedirler. Ancak, bu tür yaklaşımların uzun vadede eğitimde nasıl bir etki yarattığı tartışmalıdır. Mirza, Pathan, Khatoon ve Hassan (2021), dijital çağda öğrenme alışkanlıklarının büyük ölçüde değiştiğini ve öğrencilerin artık uzun metinler yerine kısa ve görselliği yüksek içerikleri tercih ettiğini ifade etmektedirler. Bu bulgular, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrenme sürecini kolaylaştırdığını ancak yüzeysel öğrenme riskini artırabileceğini göstermektedir. Aslan ve Shiong (2023), dijital çağda öğrencilerin dikkat sürelerinin giderek azaldığını ve bunun öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Bu durum, öğretmenlerin sosyal medya tabanlı eğitimi geleneksel öğretim teknikleriyle harmanlaması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim sürecinde olumlu etkiler sunduğunu göstermektedir. Bunlar arasında öğrenci motivasyonunu artırmaları, öğrenmeyi eğlenceli hâle getirmeleri ve alternatif öğrenme kaynakları sunmaları yer almaktadır. Bu noktada, Ramzan, Javaid ve Fatima (2023), sosyal medyanın yükseköğretim öğrencilerinde akademik motivasyonu artırma konusunda büyük bir potansiyele sahip olduğunu ifade etmektedir. Ancak, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin akademik doğruluk açısından bazı riskler taşıdığı da görülmektedir. Muftah (2024), COVID-19 pandemisi sürecinde sosyal medyada yayılan eğitim içeriklerinin bir kısmının akademik olarak hatalı olduğunu ve bu durumun öğrenciler için yanlış bilgi edinme riskini artırdığını vurgulamaktadır. Bu durum, sosyal medya tabanlı eğitim içeriklerinin kalite standartlarına uygun olarak üretilmesi gerektiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin popülerlik kaygısının, akademik içeriğin niteliğini olumsuz etkileyebileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Rahmatullah, Mulyasa, Syahrani, Pongpalilu ve Putri (2022), eğitimde dijitalleşmenin, bilgi aktarım sürecinden çok eğlence odaklı bir yapıya dönüşme riski taşıdığını ifade etmektedirler. Bu nedenle, eğitim içeriklerinin sosyal medyada yaygınlaşırken pedagojik temellerden uzaklaşmaması gerekmektedir.

Araştırmanın sonuçları, sosyal medyada aktif olan öğretmenlerin mesleki kimliklerini güçlendirdiğini, ancak geleneksel öğretmen otoritesinin dönüşmesine neden olduğunu göstermektedir. Mujtahid, Berlian, Vebrianto, Thahir ve Irawan (2021), dijital çağda öğretmenlerin bireysel marka hâline gelerek daha fazla tanınırlık kazandığını ancak bu durumun eğitimde popülerlik ile akademik kimlik arasındaki dengeyi zorladığını belirtmektedir. Bazı öğretmenler için sosyal medyanın, öğrenci-öğretmen ilişkisini güçlendirdiği ifade edilse de, Hamzah, Nasir ve Wahab (2021), sosyal medya tabanlı öğretim süreçlerinin öğrencilerin öğretmen otoritesine bakış açısını değiştirdiğini ve bu durumun disiplin sorunlarına yol açabileceğini vurgulamaktadır. Öğrenciler, sosyal medya fenomeni öğretmenleri daha eğlenceli ve ulaşılabilir bulduklarında, geleneksel sınıf ortamında öğretmenlerden de benzer bir yaklaşım bekleyebilmektedirler. Bu durum, öğretmenlerin sınıf içindeki rollerini yeniden tanımlamalarını gerektirmektedir.

Bu çalışma, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim politikaları ve öğretmen yetiştirme süreçlerinde de önemli değişimlere yol açtığını göstermektedir. Özellikle dijital çağın gereklilikleri doğrultusunda, öğretmen yetiştirme programlarının teknoloji ve sosyal medya temelli eğitim içerikleri ile desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Rahmatullah ve arkadaşları (2022), dijitalleşmenin eğitim sistemine entegrasyonunun kaçınılmaz olduğunu ve

bu sürecin, öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmesiyle desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedirler. Öğretmen eğitimi konusunda yapılan çalışmalar, eğitim fakültelerinin dijital içerik üretme ve sosyal medya tabanlı öğretim tekniklerine daha fazla odaklanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitim politikaları, dijital öğretim süreçlerini destekleyici yönde geliştirilmediği takdirde, eğitimde nitelik kaybı yaşanabilecektir (Hamzah, Nasir & Wahab, 2021).

Araştırma bulguları, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim sistemine büyük katkılar sunduğunu, ancak bu sürecin pedagojik standartlar çerçevesinde yönetilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Eğitimde sosyal medyanın etkili bir şekilde kullanılabilmesi için şu öneriler sunulmaktadır:

1. Sosyal medya eğitim içeriklerinin akademik standartlara uygunluğu denetlenmelidir.
2. Öğretmen yetiştirme programlarına dijital pedagojik eğitimler entegre edilmelidir.
3. Öğretmenler, popüler içerik üretmek yerine akademik niteliği ön planda tutmalıdır.
4. Eğitim politikaları, dijital öğretim süreçlerini düzenleyen çerçeveler içermelidir.

Bu çerçevede, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin etkileri hem eğitim yöneticileri hem de öğretmenler tarafından dikkatle değerlendirilmelidir.

Referanslar

- Aslan, A., & Shiong, P. K. (2023). Learning in the digital age full of hedonistic cultural values among elementary school students. *Bulletin of Pedagogical Research*, 3(2), 94-102. <https://doi.org/10.51278/bpr.v3i2.515>
- Çelik, T. (2017). *Paydaşların gözünden sosyal medyanın yarar ve risklerine yönelik bir inceleme* [Doktora tezi, Pamukkale Üniversitesi].
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (6. bs.). Pegem Akademi.
- Hamzah, N. H., Nasir, M. K. M., & Wahab, J. A. (2021). The effects of principals' digital leadership on teachers' digital teaching during the COVID-19 pandemic in Malaysia. *Journal of Education and E-Learning Research*, 8(2), 216-221. <https://doi.org/10.20448/journal.509.2021.82.216.221>
- Ibda, H., Syamsi, I., & Rukiyati, R. (2023). Professional elementary teachers in the digital era: A systematic review. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 12(1), 459-467.
- Kalasi, R. (2014). The impact of social networking on new age teaching and learning: An overview. *Journal of Education & Social Policy*, 1(1), 23-28.
- Karabatak, S., Karadağ, A. H., Alper, A., Batur, E. E., & Bahçivan, Z. S. (2024). Sosyal medyada öğretmen olmak: Fenomen öğretmenlerin paylaşımlarının eğitim üzerindeki etkileri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 11(2), 175-194.
- Kaya, O. (2024). *Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitime yansımaları hakkında eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri* [Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi].
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage Publications.

- Mirza, Q., Pathan, H., Khatoon, S., & Hassan, A. (2021). Digital age and reading habits: Empirical evidence from Pakistani engineering university. *TESOL International Journal*, 16(1), 210-231.
- Muftah, M. (2024). Impact of social media on learning English language during the COVID-19 pandemic. *PSU Research Review*, 8(1), 211-226.
- Mujtahid, I. M., Berlian, M., Vebrianto, R., Thahir, M., & Irawan, D. (2021). The development of digital age literacy: A case study in Indonesia. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(2), 1169-1179.
- Rahmatullah, A. S., Mulyasa, E., Syahrani, S., Pongpalilu, F., & Putri, R. E. (2022). Digital era 4.0: The contribution to education and student psychology. *Linguistics and Culture Review*, 6(S3), 89-107.
- Ramzan, M., Javaid, Z. K., & Fatima, M. (2023). Empowering ESL students: Harnessing the potential of social media to enhance academic motivation in higher education. *Global Digital & Print Media Review*, 6(2), 224-237.
- Tam, M. S. (2020). *Sosyal medya kullanım motivasyonlarının, sosyal medya fenomenlerinin kanaat önderliği rolü üzerine etkisi* [Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Toker Gökçe, A., & Kaya, O. (2023). *8th International New York Academic Research Congress on Humanities and Social Sciences Proceedings Book*.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. bs.). Seçkin Yayıncılık.